

ИЗМЕРВАНЕ НА НАПРЕДЪКА КЪМ ПОСТИГАНЕ НА НАЦИОНАЛНИТЕ ЦЕЛИ НА СТРАТЕГИЯ „ЕВРОПА 2020“ - СТРАТЕГИЯ ЗА ИНТЕЛИГЕНТЕН, УСТОЙЧИВ И ПРИОБЩАВАЩ РАСТЕЖ¹

Стратегия „Европа 2020“, приета през юни 2010 г. от Европейския съвет, е многостранна стратегия за устойчив растеж и работни места за следващото десетилетие, чиято цел е да помогне на Европа да излезе по-силна от най-тежката икономическа криза в света от 30-те години на ХХ век насам.

Стратегия „Европа 2020“ предлага три взаимно подсилващи се приоритета:

- Интелигентен растеж: изграждане на икономика, основаваща се на знания и иновации;
- Устойчив растеж: насърчаване на по-екологична и по-конкурентоспособна икономика с по-ефективно използване на ресурсите;
- Приобщаващ растеж: стимулиране на икономика с високи равнища на заетост, която да доведе до социално и териториално сближаване.

Таблица 1. Цели и целеви стойности на Стратегия „Европа 2020“

Цели	Мерни единици	Целева стойност за 2020	
		България	ЕС
Коефициенти на заетост на населението на възраст 20 - 64 навършени години	%	76.0	75.0
Инвестиции в научноизследователската и развойна дейност (НИРД)	% от БВП	1.5	3.0
Емисиите на парникови газове	1990 = 100	x	80.0
Дял на възобновяемата енергия в брутното крайно потребление на енергия	%	16.0	20.0
Дял на преждевременно напусналите образователната система (население на възраст 18 - 24 навършени години)	%	11.0	10.0
Относителен дял на населението на възраст 30 - 34 навършени години със завършено висше образование	%	36.0	40.0
Намаляване на броя на хората, изложени на риск от бедност или социално изключване, в абсолютен брой хора: (базово равнище 2008 г.)	Хиляди души	-260	-20 000

Националните цели на България в изпълнение на стратегията са дефинирани в Националната програма за реформи на Република България (2011 - 2015 г.).²

¹ <https://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2010:2020:FIN:BG:PDF>

² <https://www.minfin.bg/bg/867>

Таблица 2. Водещи показатели по стратегията „Европа 2020“ - България ¹

Показатели	Мерни единици	Година										
		2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Коефициенти на заетост на населението на възраст 20 - 64 години	%	64.7	62.9	63.0	63.5	65.1	67.1	67.7	71.3	72.4	75.0	73.4
Заети лица на възраст 20 - 64 години	хиляди	3022.6	2917.6	2882.2	2879.6	2916.4	2963.2	2943.0	3058.4	3054.6	3121.2	3014.7
Относителен дял на разходите за НИРД от БВП	% от БВП	0.56	0.53	0.60	0.63	0.79	0.95	0.77	0.74	0.75	0.83	0.85
Емисии на парникови газове ²	1990 = 100	58.5	69.2	63.7	60.1	62.6	67.4	62.7	66.8	62.9	61.9	49.3
Дял на възобновяемата енергия в брутно крайно потребление на енергия	%	13.9	14.2	15.8	18.9	18.1	18.3	18.8	18.7	20.6	21.6	23.3
Първично енергийно потребление	Млн. т н.е.	17.4	18.6	17.8	16.5	17.3	18.0	17.7	18.3	18.4	18.2	17.2
Крайно енергийно потребление	Млн. т н.е.	8.8	9.3	9.2	8.8	9.0	9.5	9.7	9.9	9.9	9.8	9.5
Рано напуснали образование и обучение ³	%	12.6	11.8	12.5	12.5	12.9	13.4	13.8	12.7	12.7	13.9	12.8
Относителен дял на населението на възраст 30 - 34 навършени години със завършено висше образование ³	%	28.0	27.3	26.9	29.4	30.9	32.1	33.8	32.8	33.7	32.5	33.3
Население в риск от бедност или социално изключване (комбиниран индикатор)	%	49.2	49.1	49.3	48.0	40.1	41.3	40.4	38.9	32.8	32.5	32.1
	хиляди	3718.7	3693.2	3621.1	3493.4	2908.6	2981.7	2890.3	2766.6	2315.2	2278.7	2231.5
Население в риск от бедност или социално изключване (комбиниран индикатор) - кумулативна разлика спрямо 2008 г.	хиляди	298	272	200	72	-512	-439	-531	-654	-1106	-1142	-1190
Риск от бедност (60% от медианния еквивалентен разполагаем доход)	%	20.7	22.2	21.2	21.0	21.8	22.0	22.9	23.4	22.0	22.6	23.8
	хиляди	1564	1672	1559	1528	1578	1586	1639	1665	1551	1586	1660
Население в риск от бедност (60% от медианния еквивалентен разполагаем доход) - кумулативна разлика спрямо 2008 г.	хиляди	-68	40	-73	-105	-54	-46	7	33	-81	-46	28
Линия на бедност на едно лице (годишно)	лева	3540	3420	3356	3431	3885	3910	3698	4213	4213	4957	5412

¹ Източник: НСИ.

² Източник: Евростат.

³ Прекъсване на динамичния ред през 2014 година. До 2013 г. вкл., данните са представени в съответствие с Международната стандартна класификация на образованието (МСКО) 1997, а от 2014 г. - в съответствие с МСКО 2011.

Таблица 3. Водещи показатели по стратегията „Европа 2020“ - ЕС (27)^{1, 2}

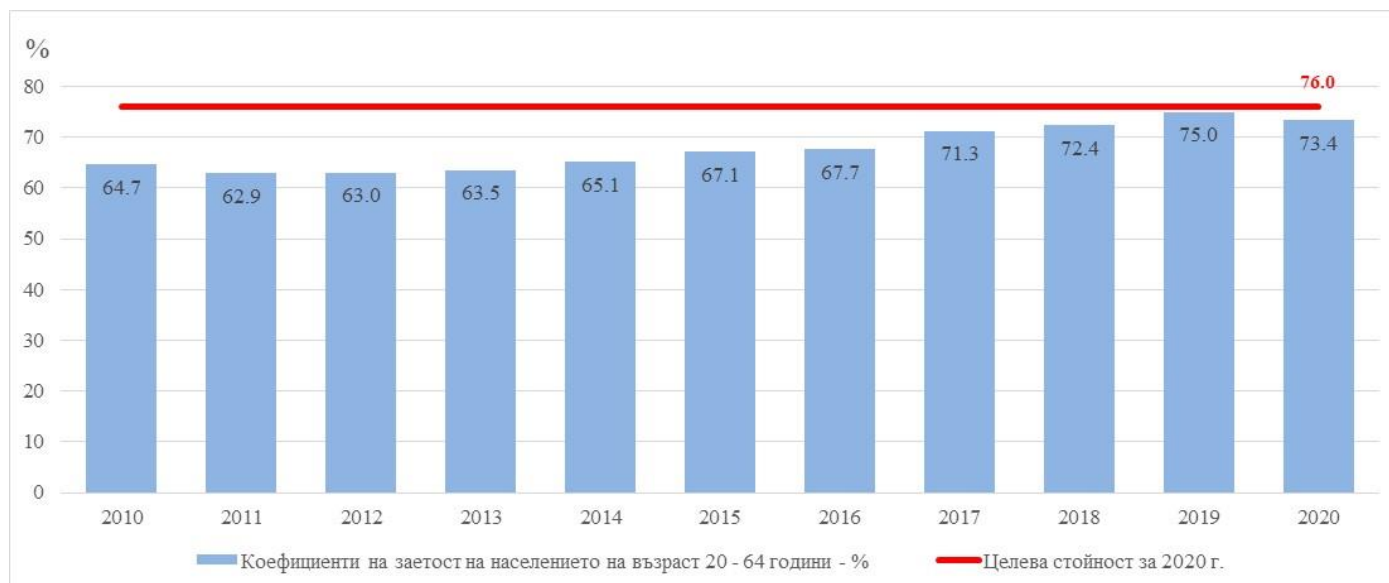
Показатели	Мерни единици	Година										
		2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Коефициенти на заетост на населението на възраст 20 - 64 години	%	67.8	67.9	67.6	67.5	68.2	69.1	70.1	71.3	72.4	73.1	72.3
Относителен дял на разходите за НИРД от БВП	% от БВП	1.97	2.02	2.08	2.10	2.11	2.12	2.12	2.15	2.19	2.23	2.31
Емисии на парникови газове	1990 = 100	84.4	82.1	80.4	78.5	76.0	77.3	77.6	79.5	77.6	74.6	66.7
Дял на възобновяемата енергия в брутно крайно потребление на енергия	%	14.4	14.5	16.0	16.7	17.4	17.8	18.0	18.4	19.1	19.9	22.1
Първично енергийно потребление	Млн. т н.е.	1457.3	1412.1	1396.5	1384.4	1330.7	1353.2	1363.8	1383.4	1377.4	1353.7	1236.5
Крайно енергийно потребление	Млн. т н.е.	1024.0	984.5	982.5	980.5	939.2	958.5	977.5	989.6	992.3	986.5	906.8
Рано напуснали образование и обучение ³	%	13.8	13.2	12.6	11.8	11.1	11.0	10.6	10.5	10.5	10.2	9.9
Относителен дял на населението на възраст 30 - 34 навършени години със завършено висше образование ³	%	32.6	33.4	34.5	35.6	36.5	37.3	37.8	38.6	39.4	40.3	41.1
Население в риск от бедност или социално изключване (комбиниран индикатор)	%	23.9	24.5	24.9	24.6	24.5	23.8	23.7	22.5	21.6	20.9	21.5
Население в риск от бедност или социално изключване (комбиниран индикатор)	хиляди	103695	106815	108665	107266	106792	104079	103697	98593	94740	91370	94469
Население в риск от бедност или социално изключване (комбиниран индикатор) - кумулативна разлика спрямо 2008 г.	хиляди	373	3493	5343	3944	3470	919	536	-4729	-8582	-11952	-8853
Население в риск от бедност (60% от медианния еквивалентен располагаем доход) - Относителен дял на бедните	%	16.5	16.9	16.9	16.8	17.3	17.4	17.5	16.9	16.8	16.5	16.7
Брой лица под линията на бедност	хиляди	71501	73838	73982	73420	75325	76112	76640	74134	73787	72103	73281

¹ Източник: Евростат.

² Считано от 31 януари 2020 г. ЕС включва 27 държави членки поради оттеглянето на Обединеното кралство.

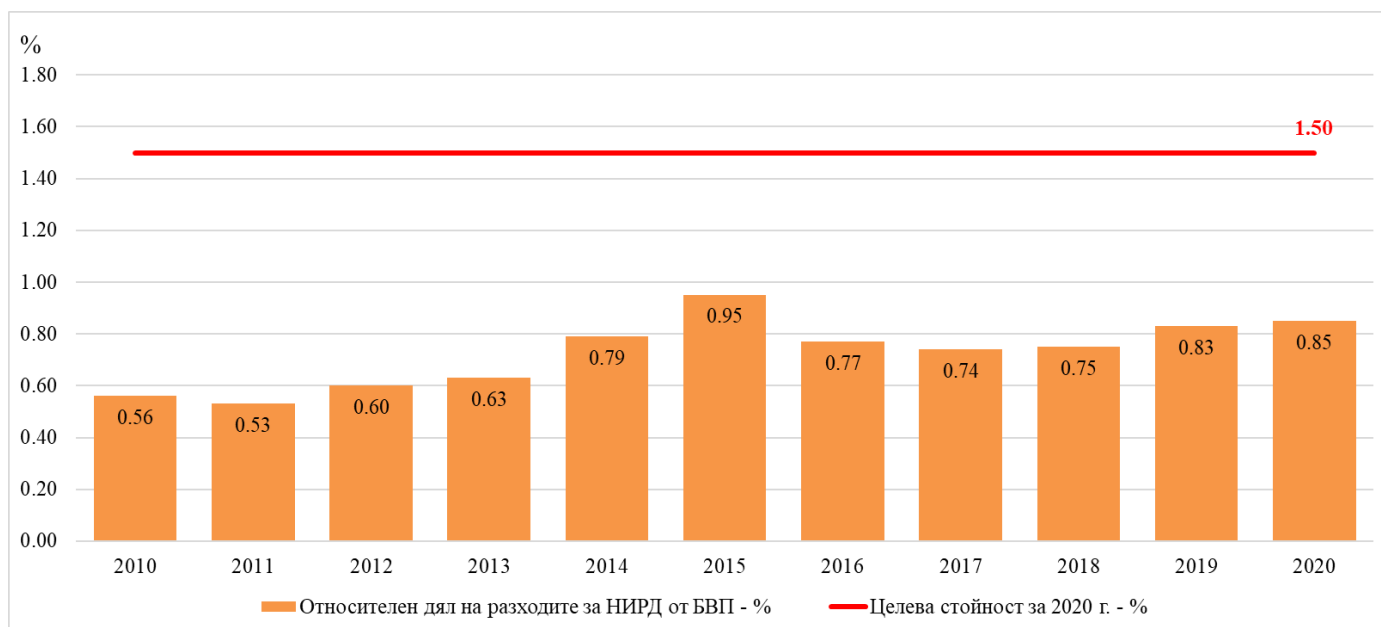
³ Прекъсване на динамичния ред през 2014 година. До 2013 г. вкл., данните са представени в съответствие с Международната стандартна класификация на образованието (МСКО) 1997, а от 2014 г. - в съответствие с МСКО 2011.

Фиг. 1. Коефициент на заетост на населението на възраст 20 - 64 навършени години ¹

Източник: Наблюдение на работната сила, НСИ.

Фиг. 2. Относителен дял на разходите за НИРД от БВП ²

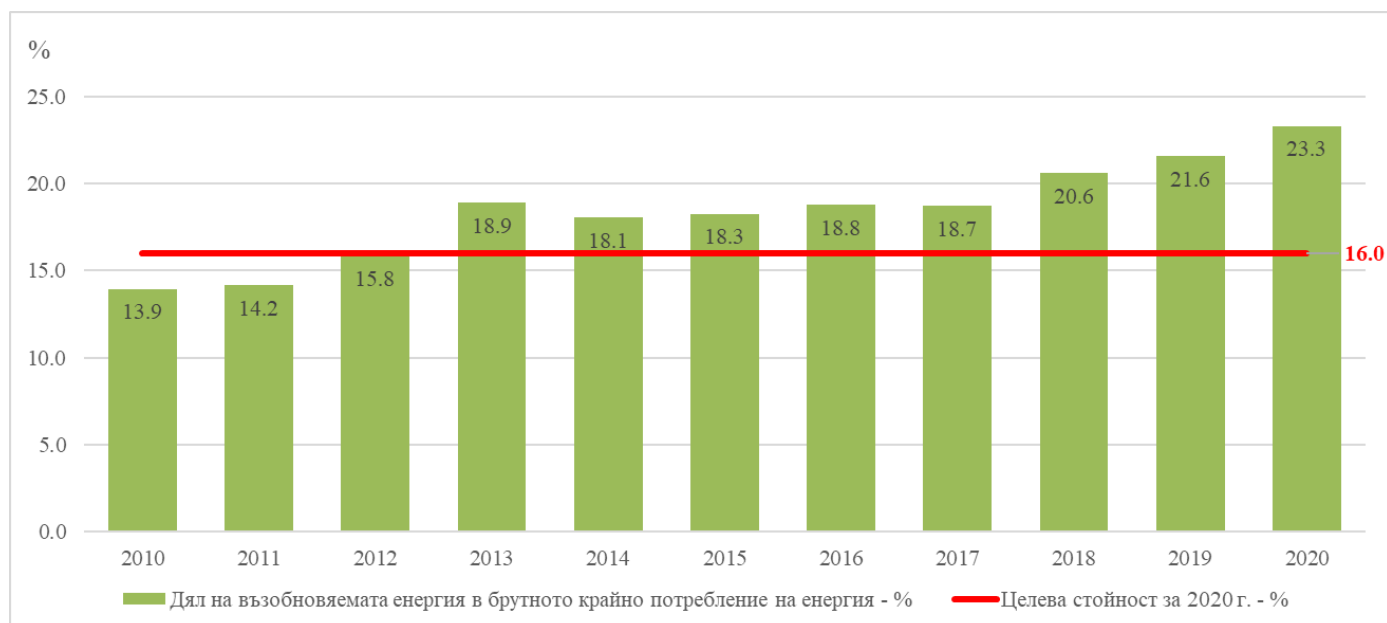

Източник: Наблюдение „Научноизследователска и развойна дейност“, НСИ.

¹ Повече информация относно методологията и данните за показателя може да се намери на интернет адрес: <http://www.nsi.bg/bg/node/3990>.

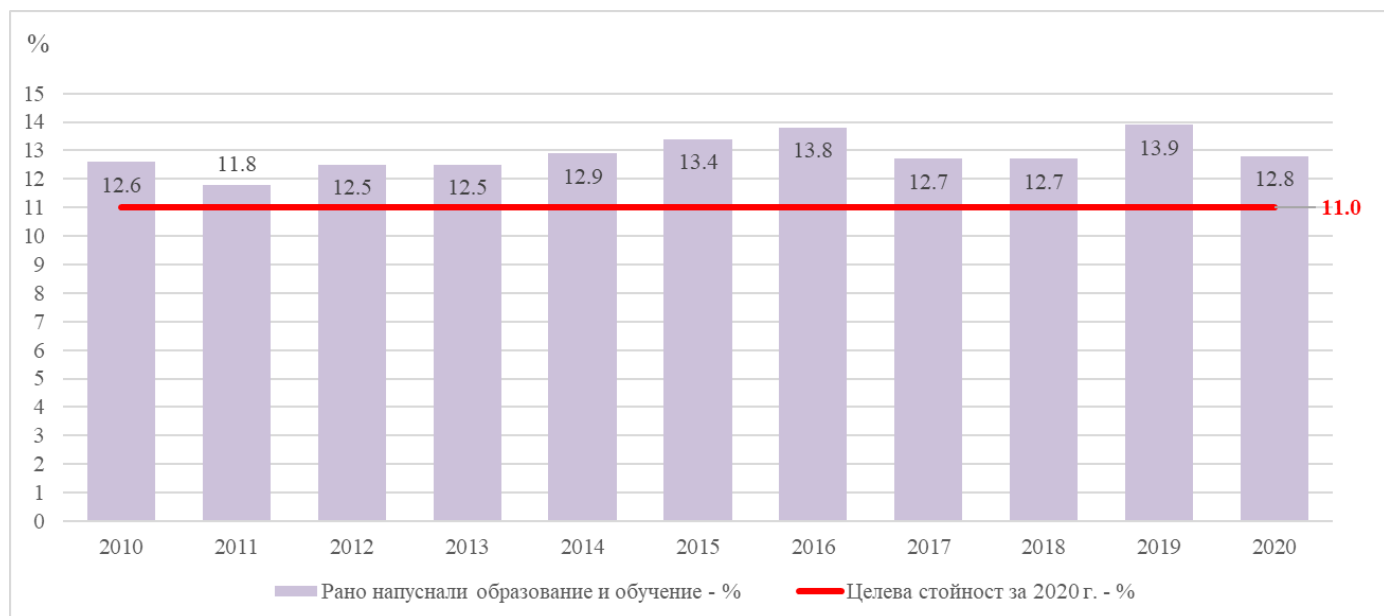
² Повече информация относно методологията и данните за показателя може да се намери на интернет адрес: <http://www.nsi.bg/bg/node/2656>.

Фиг. 3. Дял на възобновяемата енергия в брутното крайно потребление на енергия ¹

Източник: Общ енергиен баланс, НСИ.

Фиг. 4. Относителен дял на рано напусналите образование и обучение ²

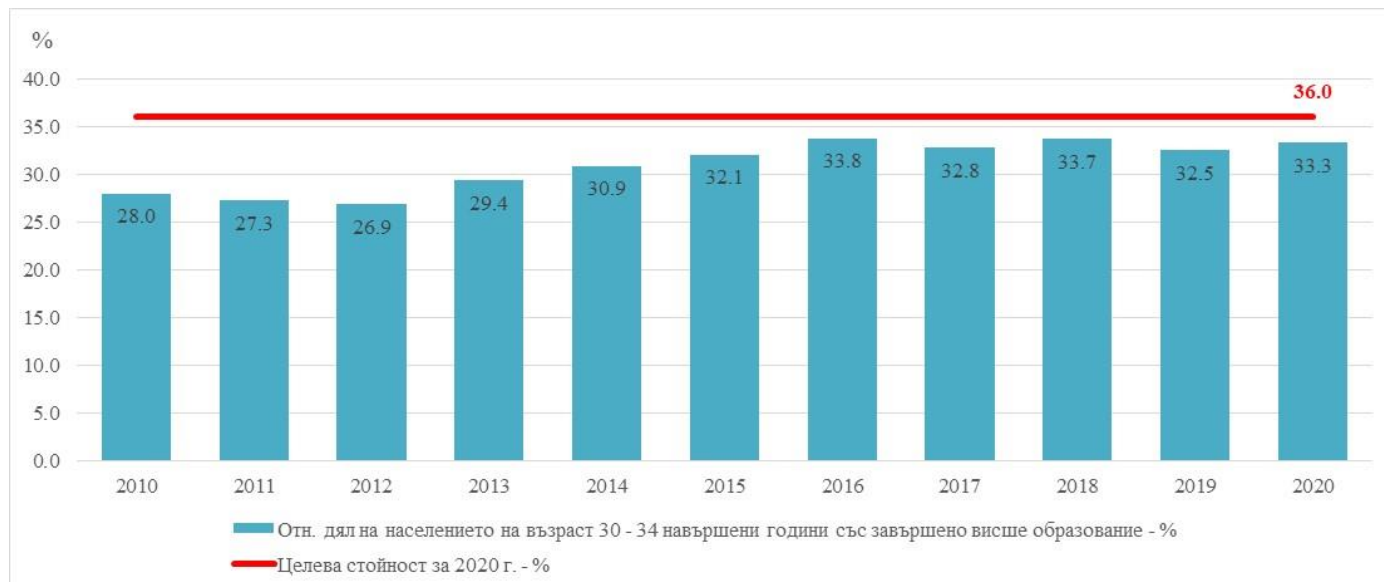

Източник: Наблюдение на работната сила, НСИ.

¹ Повече информация относно методологията и данните за показателя може да се намери на интернет адрес: <http://www.nsi.bg/bg/node/4212>

² Повече информация относно данните за показателя може да се намери на интернет адрес: <http://www.nsi.bg/bg/node/4018/>

Фиг. 5. Относителен дял на населението на възраст 30 - 34 навършени години със завършено висше образование¹

Източник: Наблюдение на работната сила, НСИ.

Фиг. 6. Население в риск от бедност (60% от медианния еквивалентен разполагаем доход) - кумулативна разлика спрямо 2008 г.²

Източник: Наблюдение на доходите и условията на живот, НСИ.

Методологични бележки

¹ Повече информация относно данните за показателя може да се намери на интернет адрес:

<http://www.nsi.bg/bg/node/4018>

² Повече информация относно методологията и данните за показателя може да се намери на интернет адрес:

<http://www.nsi.bg/bg/node/8256>

Показател	Дефиниция
Коефициенти на заетост на населението на възраст 20 - 64 години	Коефициентът на заетост се изчислява като относителен дял на заетите лица на възраст 20 - 64 навършени години от населението в същата възрастова група. Заети са лицата, които през наблюдавания период (календарна седмица) са работили срещу работна заплата или друг доход най-малко един час или не са работили, но са имали работа, от която временно са отсъствали.
Относителен дял на разходите за НИРД от БВП	Показателят се дефинира като процентен дял на брутните вътрешни разходи за научноизследователска и развойна дейност от БВП. Научноизследователската и развойна дейност включва всяка творческа и систематична работа, която се провежда с цел да се увеличи обемът на знанията, включително познанието за човека, културата и обществото, както и за разработването на нови приложения на наличните знания. НИРД обхваща фундаментални и приложни изследвания и експериментални разработки. Разходите за научноизследователска и развойна дейност обхващат всички разходи осъществени в рамките на статистическата единица за научноизследователска и развойна дейност, независимо от източника на финансиране. Разходите за НИРД включват текущите разходи и разходите за придобиване на дълготрайни активи, предназначени за НИРД.
Емисии на парникови газове	Индикаторът измерва общите национални емисии (от секторите ESD и ETS), включително международната авиация на така наречената „кошница от Киото“ от парникови газове, включително въглероден диоксид (CO ₂), метан (CH ₄), диазотен оксид (N ₂ O) и така наречени F-газове (хидрофлуоровъглеродороди, перфлуоровъглероди, азотен трифлуорид (NF ₃) и серен хексафлуорид (SF ₆) от всички сектори на инвентаризациите на емисиите на парникови газове (включително международното въздухоплаване и непряк CO ₂). Индикаторът е представен в две форми: като нетни емисии, включително Сектор „Земеползване, промяна в земеползването и горско стопанство“ (LULUCF), както и без LULUCF. Използвайки индивидуалния потенциал за глобално затопляне (GWP) на всеки газ, те се интегрират в един индикатор, изразен в единици CO ₂ еквиваленти. Инвентаризациите на емисиите на парникови газове се представят ежегодно от държавите - членки на ЕС, към Рамковата конвенция на ООН по изменение на климата (UNFCCC).
Дял на възобновяемата енергия в брутното крайно потребление на енергия	Изчислява се като процентно съотношение между брутното крайно потребление на енергия от възобновяеми източници и брутното крайно потребление на енергия от всички енергийни продукти, определени с Директива 2009/28/ЕО и Регламент (ЕС) 1099/2008. Използва се нормализираното количество електрическа енергия, произведена от водноелектрически централи и от съоръжения за вятърна енергия.

Показател	Дефиниция
Първично енергийно потребление	Първичното енергийно потребление се изчислява като от brutното вътрешно потребление се извади неенергийното потребление на всички енергийни носители. Това количество е от значение за определяне на действителното потребление на енергия в страната. Показателят се изготвя съгласно методологията на Енергийните баланси към момента на влизането в сила на стратегия „Европа 2020“, като за изчислението се използва brutното вътрешно потребление, което не включва топлината от околната среда.
Крайно енергийно потребление	Показателят измерва количеството енергия, потребено от крайните потребители за всички енергийни цели в индустрията, транспорта, домакинствата, услугите и селското стопанство. Крайното енергийно потребление включва горивата за международни полети и не включва топлината от околната среда. Така изчислен, показателят отразява дефиницията, дадена в член 2 от Директива 2012/27/ЕС, както и методологията на Енергийните баланси към момента на влизането в сила на Директивата и целите на стратегия „Европа 2020“.
Рано напуснали образование и обучение	Показателят „Рано напуснали образование и обучение“ представлява относителен дял на лицата на възраст 18 - 24 навършени години, завършили най-много основно образование и неучастващи в образование и обучение през последните 4 седмици (вкл. наблюдаваната), от населението на същата възраст. Основното образование съответства на степен 2 съгласно Международна стандартна класификация на образованието (МСКО) 2011, за данните от 2014 г., и на степен 2 съгласно МСКО 1997 за данните до 2013 г. включително. Съгласно МСКО-2011 към основното образование се отнася и професионалното обучение, водещо до придобиване на I степен професионална квалификация, след завършено основно образование. От 2007 до 2013 г. лицата, завършили тази образователна програма, не са включени при изчисляване на показателя.
Относителен дял на населението на възраст 30 - 34 навършени години със завършено висше образование	Показателят се дефинира като относителен дял на лицата на възраст 30 - 34 навършени години, завършили висше образование, от населението на същата възраст. Висшето образование съответства на степени 5 - 6 съгласно МСКО 1997 и на степени 5 - 8 съгласно МСКО 2011.
Население в риск от бедност или социално изключване (комбиниран индикатор)	Показателят включва лица, живеещи в риск от бедност, с материални лишения и в домакинства на безработни или с нисък интензитет на икономическа активност.
Риск от бедност (60% от медианния еквивалентен разполагаем доход)	Показателят представлява относителния дял на лицата от цялото население, които имат еквивалентен разполагаем доход под определена линия на бедност. Линията на бедност представлява 60% от медианния разполагаем доход на еквивалентна единица.